

Jaunumi

Valsts prezidenta Andra Bērziņa uzruna Āzijas un Eiropas valstu izglītības ministru sanāksmē

27.04.2015

Ekselences! Dāmas un Kungji!

Man ir liels gods šodien atklāt piekto Āzijas un Eiropas valstu izglītības ministru sanāksmi, kas ir viens no lielākajiem izglītības forumiem pasaulē. Simboliski, ka forums notiek Latvijas Nacionālajā bibliotēkā – kuras sūtība ir sniegt zināšanu gaismu ikvienam, kas pēc tās tiecas. Mēs šo vietu saucam par Gaismas pili.

Tēmas, kas tiks aplūkotas šodienas sanāksmē - izglītības kvalitāte un saprātīga mobilitāte- ir aktuālas ikvienā valstī. Latvija šobrīd aktīvi strādā pie izglītības sistēmas kvalitātes pilnveidošanas, ņemot par piemēru to valstu modeļus, kuri Eiropā sevi jau pierādījuši, piemēram, Somijas vispārējās izglītības sistēmu, kā arī balstoties uz mūsu pagātnes pieredzi, kura reizēm nepamatoti aizmirsta vai pat nodēvēta par nederīgu.

Izglītība bez piesaistes profesijai un karjeras attīstībai konkrētā nozarē vai uzņēmumā ir tikai indivīda redzesloka paplašināšana. Tā ir zināšanu bagāža, kas bez pielietojuma zaudē savu vērtību un iztukšojas. Mūsdienās mēs saskaramies ar jaunu tendenci un vienlaikus jaunu pieredzi, kad jaunieši, kas izglītojušies tādēļ vien lai iegūtu akadēmiskas izglītības grādu, kļūst par neveiksmīgiem darba meklētājiem, vēl pat neuzsākuši strādāt. Jauniešu bezdarbs ir kļūdainas izglītības politikas un nepārdomātas sociālās politikas sekas. Daudzās valstīs tā ir salīdzinoši jauna problēma, bet tā jārisina nekavējot. Pretējā gadījumā mēs zaudēsim veselu paaudzi, kas darba un ienākumu meklējumos dodas uz bagātākām valstīm un visbiežāk kļūst par mazkvalificētu darbaspēku, jo neredz savu zināšanu pielietojumu.

Attīstot profesionālās izglītības sistēmu, Latvija ir aktīvi sadarbojusies ar valstīm, kuras veiksmīgi ieviesušas duālās izglītības modeli. Tas jauniešiem vienlaikus dod gan teorētiskās, gan praktiskās zināšanas ar piesaisti konkrētam uzņēmumam un profesijai tajā. Mūsu galvenie sadarbības partneri ir Vācija, kā arī Austrija un Šveice. Latvija pārņem šo valstu pieredzi, kas Eiropā atzīta par veiksmīgāko. Par to liecina arī viszemākais bezdarba līmenis jauniešu vidū šajās valstīs.

Tehnoloģijas mūsdienu pasaulē attīstās apsteidzoši, pieprasot jaunas zināšanas un prasmes visa mūža garumā. Mūsdienās faktiski nav iespējams ar vienreiz iegūtu izglītību veidot veiksmīgu profesionālo karjeru dzīves garumā. Šo jautājumu risina mūžizglītība, kura pamatos sakņojas profesionālās izglītības pieejamībā. Tas nozīmē, ka ikviena izglītība ir jāpapildina ar visu jauno, kas ienāk savulaik iegūtajā specialitātē, ikvienam jābūt gatavam konkurēt ne tikai savā nozarē, bet arī drosmīgi pārkvalificēties jaunam, iepriekš pat neplānotam darbam.

Pēdējo gadu laikā Latvija kļūst arvien pievilcīgāka tiem ārvalstu jauniešiem, kuri vēlas iegūt konkurētspējīgu augstāko izglītību. Ik pa trijiem gadiem ārvalstu studentu skaits Latvijā augstskolās dubultojas. It sevišķi, medicīnā un tehniskajās zinātnēs. Ārvalstu vizītes mūsu valstī pārstāvošajā komandā vienmēr aktīvi piedalās augstskolu rektori un mācītspēki, lai veidotos iespējami vairāk kontaktu tieši izglītības nozarē. Ir parakstīta virkne starpvalstu un arī augstskolu sadarbības līgumu, kas sevi ataino jau šodien, un dos atdevi nākotnē, jo izglītība ir viena no Latvijas vērtīgākajām eksporta precēm.

Šī sanāksme ir atskaites punkts un vienlaikus diskusiju bāze mūsu nākotnes sadarbībai atvērta, mobilā un tehnoloģiski strauji progresējošā pasaulē. Iespējams, ka mēs nevarēsim atrisināt visas problēmas tūlīt, bet es ticu, ka kopīga sapratne par sadarbības iespējām un risinājumiem pēc šī foruma ievērojami paplašinās kontaktus starp Eiropas un Āzijas valstīm izglītības jomā.

Paldies par uzmanību!